

Eiropas Lauku parlamenta (ELP) Manifests 2019 – svarīgākās atziņas

Mēs uzskatām, ka Eiropas lauku nākotne ir dinamiskas, iekļaujošas un ilgtspējīgas lauku kopienas, ko atbalsta daudzveidīgas un plaukstošas ekonomikas un augstas kvalitātes vides un kultūras mantojuma efektīva pārvaldība.

Mēs ticam, ka lauku kopienas var būt galvenie ilgtermiņa veicinātāji pārtikušai, mierīgai un taisnīgai Eiropai un ilgtspējīgai globālai sabiedrībai. Mūsu mērķis ir veicināt rīcību kopienu un ciemu līmenī visā Eiropā, radot un spēcinoš Eiropas līmeņa lauku kopienu un ciemu kustību.

APŅEMŠANĀS

Mēs ticam, ka lauku kopienas, nacionālās valdības un starptautiskās institūcijas, strādājot kopā, var sasniegt Eiropas lauku teritoriju revitalizāciju, un **mēs apņemamies** ar savu rīcību turpināt iedzīvotāju vīziju, kas tiek piedāvāta šajā Manifestā.

Mēs, cilvēku un organizāciju pārstāvji no lauku teritorijām visā Eiropā, esam pieņēmuši šo Eiropas Lauku Manifestu kā lauku iedzīvotāju vēlmju, centienu un prasību apliecinājumu, kas iezīmējušās jau kopš 2013. gada dažādās tikšanās, kampaņās un politiskajās diskusijās.

EIROPAS LAUKU TERITORIJAS UN VIENOTAS VĒRTĪBAS

- 1. Lauku teritoriju dažādība:** Mēs vienlīdz augstu vērtējam gan Eiropas vienotību, gan lielo lauku teritoriju un iedzīvotāju dažādību.
- 2. Vienotas vērtības:** Mēs cildinām kopīgās vērtības, kas vieno Eiropas iedzīvotājus – demokrātija, vienlīdzība, sociālā labklājība, ilgtspēja, un kā ietverts ANO ilgtspējīgas attīstības mērķos: tiesiskums, cilvēktiesību atzīšana un sadarbību kopīgu mērķu sasniegšanai.
- 3. Dzīves kvalitāte:** Lauku teritorijas ar tajās esošajiem cilvēkresursiem, kopienām, kultūras un sociālajām aktivitātēm nodrošina augstvērtīgu dzīves kvalitāti.

TIESĪBAS

- 4. Tiesības:** Mēs aizstāvam lauku teritoriju un kopienu tiesības tikt atzītiem no visiem cilvēkiem un Eiropas institūcijām kā līdzvērtīgiem un tiesīgiem uz tādu pašu dzīves kvalitāti un tādiem dzīves standartiem kā urbānās vides iedzīvotājiem, kā arī uz pilnvērtīgu dalību politiskajos procesos. **Mēs lūdzam** visu darbības mērogu publisko sektoru ņemt vērā šīs tiesības.

BAŽAS, NEPIECIEŠAMĪBA RĪKOTIES UN ATBALSTS

- 5. Bažas par lauku teritorijās esošo vērtību un apstākļu novērtēšanu:** Mēs esam nobažījušies par “urbānās un izaugsmes” domāšanas dominanci politiskajās diskusijās par attīstību. Eiropas lauku iedzīvotājus un kopienas satrauc arī ierobežotās iespējas lauku teritoriju ekonomisko aktivitāšu dažādošanai, izaugsmes iespēju trūkums, iedzīvotāju skaita samazināšanās, ierobežotā pakalpojumu pieejamība, nabadzība, vides degradācija, pieejamu mājokļu trūkums un etnisko minoritāšu un citu sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu nelabvēlīgā situācija.

ainīt lejupslīdes tendenci: Mēs aicinām visas iesaistītās puses, attiecīgās aģentūras un valsts pārvaldes institūcijas kopīgiem spēkiem mainīt lauku teritoriju lejupslīdes tendenci, meklējot elastīgus decentralizētus risinājumus, savstarpēji sadarbojoties, spēcinojot pakalpojumus lauku teritorijās, sekmējot lauku ekonomikas dažādošanu un sniedzot iespēju jauniešiem palikt, atgriezties vai pārcelties uz lauku teritorijām.

7. **Nepieciešamība rīkoties:** Mēs uzskatām, ka šie izaicinājumi jārisina visas Eiropas iedzīvotāju interesēs.
8. **Līderība:** Mēs zinām, ka mums ir pienākums nodrošināt līderību. Līderība lauku attīstībā iekļauj kopīgu rīcību vietējā, reģionālā, valsts un Eiropas līmenī, un to raksturo apņemšanās, komunikācija, sadarbība un uzticības veidošana.
9. **Partnerības starp valsts pārvaldi un iesaistītajām pusēm vietējā mērogā:** Mēs aicinām iesaistītās puses vietējā līmenī veidot pozitīvu sadarbību ar valsts pārvaldes institūcijām; mēs aicinām valsts pārvaldi, starptautiskās institūcijas un atbilstošās aģentūras izstrādāt jēgpilnas konsultāciju sistēmas, kolektīvus lēmumu pieņemšanas mehānismus, kā arī nodrošināt ar pietiekamiem resursiem, lai ieinteresētās puses lauku teritorijās varētu piedalīties politikas veidošanā un īstenošanā.
10. **Atbalsts:** Mēs aicinām valdības un ES sadarboties ar lauku kopienām un nodrošināt atbalstu tiesību aktiem, regulējumiem, administrēšanai un finanšu resursiem. Mēs esam par līdzdalības demokrātijas un tiesiskuma ievērošanu, kā arī attiecīgo politiku un programmu ievērošanu.

POLITIKAS KONTEKSTS

11. Politikas konteksts: Mēs atbalstām un augstu vērtējam ES ziņojumus, kas uzlabo sabiedrības informētību, veicina lauku identitātes un lauku teritoriju pievilcības palielināšanu, kā arī veiksmīgāk koordinētu ES politiku un iekļaujošu līdzdalības un sadarbības pieeju ar vietējām kopienām. Mēs aicinām visas ieinteresētās puses sadarboties, lai sasniegtu iepriekš minētos mērķus. **Mēs aicinām** īstenot iekļaujošu partnerības pieeju, lai izpildītu LESD (Līgums par ES darbību) 174. panta saistības.

BAŽAS PAR POLITIKU

12. **Nabadzība un izslēgšana:** Sociālā un teritoriālā kohēzija ir neatņemama daļa mūsu redzējumā par Eiropas nākotni. Mēs aicinām turpināt centienus veicināt integrāciju un pilnīgu līdzdalību sabiedrībā. Ir nepieciešama steidzama rīcība, lai mainītu galējā nabadzībā nonākušo Eiropas iedzīvotāju situāciju.
13. **Klimata pārmaiņas, vide un dabas resursi:** Mēs sagaidām rīcību, politiku un kapacitātes celšanu, lai pielāgotos klimata pārmaiņām un ļautu lauku kopienām piedalīties darbā ar vides aizsardzību un ilgtspēju. Mūsu dabas resursiem ir liels potenciāls klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanai un novēršanai. **Mēs aicinām** iesaistītās personas vietējā līmenī uzņemt atbildību par dabas resursiem.

IEINTERESĒTĀS PERSONAS

ilsoniskās sabiedrības tīkli: Mēs aicinām valdības un Eiropas iestādes atzīt NVO un to tīklu ieguldījumu, respektēt šo tīklu neatkarību un atbalstīt to aktivitātes. **Mēs prasām** patiesu, jēgpilnu un iesaistošu pilsoniskās sabiedrības līdzdalību Eiropas programmu izstrādē un īstenošanā.

15. **Jaunatne:** Mēs atzīstam jauniešus kā galveno lauku attīstības virzītājspēku. **Mēs aicinām** valdības un pilsonisko sabiedrību apzināt un reaģēt uz lauku jaunatnes vajadzībām, kā arī dot iespēju jauniešiem aktīvi piedalīties politiskajos procesos un lauku attīstības veicināšanā.
16. **Sievietes:** Mēs aicinām valdības izstrādāt dzimumu līdztiesīgas lauku politikas un atbalstīt lauku sieviešu un lauku sieviešu organizāciju iespējas līdztiesīgi piedalīties visos lauku dzīves aspektos. Ir jāpievērš uzmanība iekļaujošas vides veidošanai, elastībai un piemērotiem uzņēmējdarbības un digitālajiem risinājumiem.
17. **Vecāka gadagājuma cilvēki: Mēs mudinām** pielāgot politiku īstenošanuvietējām vajadzībām, programmas izstrādājot un ieviešot vietējā vai reģionālā līmenī, tai pašā laikā saņemot atbalstu no augstākiem pārvaldības līmeņiem. Stratēģijām jābūt balstītām uz sadarbību, padarot par prioritāti sadarbību starp vietējām kopienām un vietējo publisko pārvaldi.
18. **Migrācija:** Aicinot valdības un citas aģentūras steidzami strādāt, lai risinātu migrācijas krīzes cēloņus, **mēs aicinām** uz atbalstošu reakciju, kas balstās solidaritātē starp tautām. Vietējās pašvaldības un pilsoniskās sabiedrības organizācijas var vadīt un īstenot integrācijas centienus.
19. **Mazās un ģimeņu saimniecības: Mēs rosinām** valdības, donorus, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un lauku kopienas atbalstīt un atzīt mazo un ģimeņu saimniecības kā dzīvotspējīgu un cienītu Eiropas saimniekošanas modeli; atbalstīt paaudžu maiņu lauksaimniecībā un jaunu lauksaimnieku ienākšanu. **Mēs aicinām** atbalstīt un aizsargāt mūsu mazās saimniecības un neradīt tām nevajadzīgus birokrātiskus šķēršļus.
20. **Ciemi: Mēs aicinām** nacionāla mēroga politikās un programmās par viedo attīstību, kas tiek īstenotas ar ES atbalstu, ietvert un reaģēt uz esošo situāciju konkrētajā vietā (pat ja tā pasliktinās) un vietējām iespējām. **Mēs atbalstām** augšupejošā pieejā balstītas partnerības, kurās satiekas cilvēki, kopienas, uzņēmēji un finanšu atbalsta sistēmas, izmantojot jau esošās struktūras - vietējās rīcības grupas vai līdzīgas struktūras.
21. **Mazpilsētas: Mēs esam par** visaptverošu ES politiku, kas vērsta uz mazpilsētām, atzīstot to nozīmīgo ieguldījumu, veidojot sociālās un ekonomiskās struktūras lauku reģionos, spēcinošas to vitalitāti; un par lielākas uzmanības pievēršanu mazpilsētu vajadzībām nacionālajās politikās.

RISINĀJUMI

22. **Lauku-pilsētu savienojumi:** Mēs atzinīgi vērtējam pieaugušo interesi gan lauku, gan pilsētu teritorijās par sabiedrības virzītu vietējo attīstību (SVVA). **Mēs aicinām** sekmēt sadarbību starp kopienām, organizācijām un iestādēm lauku un pilsētu teritorijās, lai gūtu maksimālu labumu, ko šāda sadarbība var sniegt no sociālām, kultūras un ekonomiskām saitēm; un ideju un labas prakses apmaiņu starp tiem, kas iesaistīti lauku un pilsētu teritoriju attīstības veicināšanā.
23. **Vietējā ekonomika: Mēs atzīstam** vietējās ekonomikas dzīvotspējas spēcinošanas lielo nozīmību visas Eiropas lauku teritorijās. **Mēs aicinām** ES un nacionālās valdības atbalstīt vietējo ekonomiku lauku teritorijās.

EADER un SVVA: Mēs stingri aizstāvam teritoriālu, integrētu un partnerībā balstītu lauku attīstības pieeju, kas tiek īstenota ar augšupejošu un vietas attīstībā balstītu pieeju. Mēs vēlamies redzēt, kā tiek plaši pielāgots LEADER pieejas princips ar vienkāršotu tiesisko regulējumu un tā izplatīšanos Sabiedrības virzītā vietējā attīstībā un video ciemu politikā gan ES, gan ārpus tās robežām. **Mēs mudinām institūcijas un valdības** piešķirt finansējumu no ELFLA un citiem fondiem, kas izmanto šo pieeju (EJZF, ESF, ERAF). **Mēs mudinām valdības** radīt pamatu starpnozaru partnerību veidošanai, lai izmantotu LEADER un SVVA pieeju.

25. Lauku pakalpojumi un infrastruktūra: Mēs aicinām valdības un pakalpojumu sniedzējus atzīt lauku iedzīvotāju tiesības uz vienlīdzīgu infrastruktūru un piekļuvi visiem pamatpakalpojumiem, kā arī sniegt iespēju lauku kopienām pieņemt lēmumus un rīkoties, lai nodrošinātu savām vajadzībām atbilstošus pakalpojumus un infrastruktūru. Iespējama jaunu decentralizētu modeļu izmēģināšana pakalpojumu sniegšanai, izmantojot partnerības vai līgumattiecības. **Mēs aicinām** iekļaut mobilitāti lauku teritorijās visās nacionālajās lauku attīstības programmās, nosakot minimālo pakalpojumu nodrošinājumu visu veidu teritorijām un nosakot atbildības.

26. Komunikācija un digitalizācija: Mēs sagaidām, ka digitalizācijas centieni un veido ciemu procesi labvēlīgi ietekmēs visu Eiropu, ne tikai tās attīstītākās daļas. Mēs aicinām valdības, starptautiskos investorus un telekomunikāciju pakalpojumu sniedzējus steidzami strādāt pie tā, lai visiem lauku iedzīvotājiem, tostarp attāliem reģioniem, būtu pieejams ātrgaitas internets un mobilie pakalpojumi ar saskaņotiem tarifiem visā Eiropā. Tāpat jāspēcina digitālo pakalpojumu pieejamā jaudu.

27. Izglītība: Mēs mudinām atbildīgos par izglītību nodrošināt lauku kopienām efektīvu piekļuvi izglītības pakalpojumiem, iespēju robežās izmantojot decentralizētus risinājumus, tostarp pamatskolas ciema līmenī, vidējo un pieaugušo izglītību, tālmācību, brīvprātīgā darba un profesionālo mācību iespējas, kas piemērotas vietējās un lauku dzīves realitātei.

STARPTAUTISKĀ POLITIKA UN PIEREDZES APMAIŅA

28. ES paplašināšanās un kaimiņvalstu politika: Mēs mudinām valdības un ES (iekļaujošā veidā) paātrināt pievienošanās procesu ar efektīvāku plānošanu un finanšu atbalsta piešķiršanu ekonomikas attīstībai lauku teritorijās, pilsoniskās un sociālās attīstības procesiem. Lēmumu pieņēmējiem būtu jāveicina partnerību veidošanās visos līmeņos un vietā balstītas uzņēmējdarbības attīstība.

29. Starptautiskā apmaiņa: Mēs aicinām izveidot visu Eiropu aptverošas apmaiņas programmas, radot iespējas nevis šķēršļus, savstarpēji sadarbojoties valdībām, NVO, starptautiskajiem investoriem un citiem iesaistītajiem ES un paplašinātās Eiropas līmenī.

Lauku Eiropai jādzīvo!

Visai Eiropai jādzīvo!